



การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

ความสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

การส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจกำลังเป็นหนทางใหม่ที่รัฐบาลประเทศต่าง ๆ กำลังให้ความสนใจอย่างกว้างขวาง ตลอดระยะเวลาสี่สิบปีที่ผ่านมา การท่องเที่ยวโดยเฉพาะการท่องเที่ยวระหว่างประเทศได้ขยายตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มสูงขึ้น จากผลการสำรวจของ Safari ในระหว่างปี พ.ศ. 2507-2513 จำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลกเพิ่มขึ้นจาก 106 ล้านคน เป็น 172 ล้านคน โดยประมาณ¹ ซึ่งก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุผลดังกล่าว รัฐบาลประเทศต่าง ๆ จึงเริ่มให้ความสนใจต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยการผนวกนโยบายการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไว้กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ นอกจากนี้ยังมีเหตุผลอื่นที่เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจเลือกอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาและช่วยแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจอีกซึ่งพอสรุปได้ดังนี้คือ

1. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศแหล่งหนึ่ง และเป็นแหล่งเงินตราที่สามารถหามาได้โดยง่าย เพราะเมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวที่ประเทศไทย ก็ยอมนำเงินตราต่างประเทศมาใช้จ่ายด้วย
2. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่กำลังขยายตัว และสามารถเจริญเติบโตได้เร็วกว่าอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะความต้องการที่มีต่อการเดินทาง

¹ นฤมล สมิตินันท์, "แผนการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็นหรือไม่," วารสารจุฬาลงกรณ์ ธุรกิจปริทรรศน์ 1 (มิถุนายน 2521): 35.

และทองเที่ยวกำลังเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากรายได้ของประชากรโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมมีแนวโน้มสูงขึ้น

3. อุตสาหกรรมทองเที่ยวอาจจะเป็นอุตสาหกรรมซึ่งบางประเทศอยู่ในฐานะที่ได้เปรียบกว่าประเทศอื่น ๆ ดังนั้นประเทศใดที่มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่ควรที่จะพัฒนาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเหล่านั้น

4. อุตสาหกรรมทองเที่ยวอาจจะช่วยแบ่งเบาปัญหาการว่างงานให้ลดลงได้ ทั้งนี้เพราะเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานมาก เนื่องจากมีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการเป็นส่วนใหญ่ การฝึกฝนอบรมพนักงานใหม่มีความรู้ความชำนาญก็ใช้ระยะเวลาสั้น

5. อุตสาหกรรมทองเที่ยวอาจถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการกระจายความเจริญไปสู่ภาคต่าง ๆ ได้ อันจะเป็นการช่วยลดช่องว่างอันอาจจะเกิดขึ้นระหว่างย่านอุตสาหกรรมกับภูมิภาคอื่น ๆ ที่ไม่สามารถจะพัฒนาให้เป็นย่านอุตสาหกรรมได้

บทบาทของรัฐบาลในการพัฒนาอุตสาหกรรมทองเที่ยว

ความรับผิดชอบของรัฐบาลในการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยว นอกจากจะจัดทำแผนการพัฒนาท่องเที่ยวของชาติแล้วยังต้องรับภาระในการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ซึ่งรัฐบาลจะเข้ามามีบทบาทในธุรกิจการท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับระดับการพัฒนาของประเทศนั้น อย่างไรก็ตาม งานสำคัญที่รัฐบาลต้องมอบหมายให้หน่วยงานการท่องเที่ยวรับผิดชอบคือปฏิบัติ คือ

1. การวิจัยตลาดการท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบจำนวนและลักษณะความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อเอกชนจะได้วางแผนการลงทุนในโครงการของตนได้สอดคล้องกัน
2. การส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ต่างประเทศรู้จักในฐานะเป็นแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำความพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น ความสะดวกในการขอวีซ่าเข้าเมือง สร้างความเป็นกันเองและความอบอุ่นให้กับนักท่องเที่ยว (Courtesy Campaign) เป็นต้น

3. การตรวจตราและควบคุมบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจการท่องเที่ยว ให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพของบริการที่เหมาะสม

4. รัฐบาลต้องรับผิดชอบแก้ไขปัญหาด้านสังคมที่อาจมีขึ้นในชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

5. การผูกสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยเฉพาะในระหว่างภูมิภาคเดียวกัน เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นที่น่าดึงดูดใจมากขึ้น เพราะมีสิ่งที่น่าสนใจหลายประเภทให้นักท่องเที่ยวได้เลือกตามความพอใจ

ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวนั้น รัฐบาลจะต้องพิจารณาและให้ความสำคัญแก่งกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดรายได้จากเงินตราต่างประเทศก่อน และการจัดสรรงบประมาณเพื่อนำไปพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจะต้องเน้นไปที่แหล่งที่มีความสำคัญอันดับสูง นอกจากนี้รัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือแก่ธุรกิจเอกชน เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยโดยอาจจัดทำในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการบริหารงาน โดยสร้างสรรคบรรยากาศในการลงทุน กำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ยุติธรรมเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการลงทุน

2. รัฐบาลอาจจูงใจให้เอกชนมาลงทุนในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ โดยรัฐบาลอาจให้สัมปทานหรือสิทธิบางประการเป็นพิเศษ

3. อาจช่วยในรูปแบบให้เงินอุดหนุนโดยตรง

4. จัดบริการเงินกู้ระยะยาวโดยผ่านบริการของธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น ๆ

5. ให้ความช่วยเหลือในการจัดซื้อที่ดิน

6. จัดฝึกอบรมแรงงานการท่องเที่ยวสำหรับพนักงานทุกระดับชั้น

เมื่อรัฐบาลได้ตัดสินใจที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในแหล่งใดแล้วก็ควรที่จะได้มีการจัดเตรียมแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเฉพาะแห่ง ซึ่งงานสำคัญขั้นแรกที่จะต้องทำคือการวิเคราะห์แนวโน้มและลักษณะของนักท่องเที่ยวโดยการพิจารณาจากนักท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลาดการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน จากนั้นก็ประเมินค่าแหล่งท่องเที่ยวที่จะพัฒนามีสถิงดึงดูดความสนใจ (Attractions) อะไรบ้าง ในการ

พิจารณาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อทราบว่าจะอะไรจะเป็นสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวนี้ โดยทั่วไป มีข้อจำกัดอยู่ 2-3 ประการ ที่อาจจะพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวได้ คือ ความงามตามธรรมชาติ สิ่งที่น่าสนใจทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี นอกจากนี้บางอย่างก็อาจสร้างสรรค์ขึ้นมาได้ เช่น ประเพณีต่าง ๆ หรือกีฬาสำคัญ การที่จะวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้ได้ดี จำเป็นต้องทำการวิจัยให้ทราบถึงลักษณะและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวว่าเขาสนใจจะใช้เวลาในการท่องเที่ยวอย่างไร จะได้จัดบริการให้ตรงกับความต้องการและเป็นที่พอใจของนักท่องเที่ยว

บทบาทของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ

การส่งเสริมการท่องเที่ยวริเริ่มขึ้นโดยพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชร อัครโยธิน ครั้นทรงดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการรถไฟ พระองค์ทรงสนพระทัยในเรื่องการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก และได้เริ่มจัดตั้งแผนกโฆษณาของการรถไฟขึ้นในราวปี พ.ศ. 2476 ซึ่งทำหน้าที่ดำเนินการรับรองให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาในเมืองไทย รวมทั้งการโฆษณาเผยแพร่เมืองไทยให้เป็นที่รู้จักของชาวต่างประเทศ ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในปี พ.ศ. 2475 การส่งเสริมการท่องเที่ยวได้หยุดชะงักไประยะหนึ่ง จนกระทั่งปี พ.ศ. 2479 กระทรวงเศรษฐกิจได้เสนอโครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยเสนอให้จัดเป็น สมาคมการท่องเที่ยวต่อคณะรัฐมนตรี โดยวางวัตถุประสงค์และแผนงานไว้ 3 ประการ คือ

1. งานโฆษณาชักชวนนักท่องเที่ยว
2. งานรับรองนักท่องเที่ยว
3. งานบำรุงสถานที่ท่องเที่ยวและที่พัก

กิจการได้หยุดชะงักชั่วคราวเมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่สอง และต่อมาในปลายปี พ.ศ. 2492 รัฐบาลได้กำหนดที่จะจัดงานแสดงสินค้าตะวันออกไกล ระหว่างวันที่ 5 ธันวาคม ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2493 เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่จะเดินทางมาจากต่างประเทศ

เพื่อมาช่วยในการแสดงดังกล่าว คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้กรมโฆษณาการพิจารณากิจการค้านี้ ตลอดจนที่พัก รวมทั้งพิจารณาวางโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว ดังนั้นก็ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงโอนมาขึ้นกับกรมโฆษณาการ สำนักนายกรัฐมนตรี และเรียกส่วนงานนี้ว่า "สำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยว" ต่อมาได้มีการตั้งตัวในกิจการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมาก กรมโฆษณาการจึงได้ยกระดับสำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกรมโฆษณาการให้มีฐานะเทียบเท่ากอง เรียก "สำนักงานท่องเที่ยว" จนกระทั่งปี พ.ศ. 2502 ภายหลังการปฏิวัติ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จึงได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอิสระ เรียกว่า "องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว" ในราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ 74 เล่มที่ 76 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2502 และในสมัยนั้นมีคณะกรรมการอยู่ 11 คน มีนายถนอม คอมันตร์ เป็นประธาน และ พลเอก สุรจิตร์ จารุเสถียร เป็นผู้อำนวยการคนแรก ผู้อำนวยการคนที่สองคือ พลโท เฉลิมชัย จารุวัตร และคนที่สามคือ พันเอก สมชาย หิรัญกิจ องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีนโยบายที่ก่อตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศชาติ ดังต่อไปนี้

1. แยกแยะโฆษณาให้ชาวต่างประเทศมาเที่ยวในประเทศไทย ตลอดจนเผยแพร่กิจกรรมต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบด้วย
2. ส่งเสริมธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของเอกชนในประเทศทั้งด้านจัดบริการนำเที่ยว การขนส่ง โรงแรม ภัตตาคาร และการจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก
3. ประสานงานร่วมมือกับองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวของต่างประเทศ
4. สนับสนุนการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวและการพัฒนาท้องถิ่นของรัฐ โดยกาทำให้ขอเสนอแนะการช่วยเหลือในการสำรวจ แยกแยะโฆษณา และจัดนำเที่ยวในท้องถิ่นนั้น ๆ
5. พยายามดำเนินงานด้วยความประหยัดทั้งกำลังคนและกำลังเงิน ¹

¹ "โขโย-ปีท่องเที่ยวจะแจกอะไรอีก," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 26 (ธันวาคม 2522): 17-18.

กล่าวโดยสรุป องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีอำนาจหน้าที่เพียง การเผยแพร่ ส่งเสริมและประสานงานเท่านั้น ไม่มีอำนาจในการควบคุมสั่งการเกี่ยวกับกิจการ ท่องเที่ยวแต่อย่างใดทั้งสิ้น

ต่อมาในสมัย นายคุสิต ศิริวรรณ เป็นรัฐมนตรีสำนักนายกรัฐมนตรี และประธาน กรรมการองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้เสนอกฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว เรียกว่า "พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย" แต่ พ.ร.บ. นี้เลิกกันไปเมื่อคณะรัฐบาลในสมัยนั้นถูกปฏิวัติ และต่อมาได้มีการเสนอพระราชบัญญัติ การท่องเที่ยวเข้ามาอีกในสมัยรัฐบาลเกรียงศักดิ์ 1 และผ่านสภาเพียง 1 ฉบับ ซึ่งได้ประกาศ ใต ๗ วันที่ 4 พฤษภาคม 2522 เปลี่ยน องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อสท.) มาเป็นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) โดยมีอำนาจหน้าที่เพิ่มมากขึ้น เช่น การสำรวจวางแผนและกำหนดพื้นที่ที่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและสงวนเป็นของรัฐ ทั้งยังต้องจัดสร้าง ส่งเสริม ขึ้นฟู อนุรักษ์ บูรณะแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง นอกจากนี้ยังมี อำนาจออกพันธบัตรกู้ยืมเงินทั้งในและนอกประเทศมาลงทุนดังกล่าวได้ รวมถึงการมี กรรมสิทธิ์ครอบครองทรัพย์สินต่าง ๆ ได้อีกด้วย

ทางด้านกิจกรรมของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ได้จัดทำไปและเกี่ยวกับการ พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้น แยกออกเป็น 2 ประการ คือ ด้านการพัฒนาและการ ส่งเสริม

(ก) การพัฒนา แยกออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ คือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาบริการท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมเพิ่มเติมท้องถิ่น

ก.1) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการ เป็นขั้นตอนตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวระดับชาติ (National Plan on Tourism Development) ซึ่งกำหนดหลักการกว้าง ๆ ไว้ดังนี้

1. พิจารณาศึกษาตลาดการท่องเที่ยวทั้งจากต่างประเทศและในประเทศ (Tourism Market)

2. ศึกษารวบรวมทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ (Resources Inventory)
 3. กำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนา (Policies and Guidelines)
 4. การจัดรูปองค์กรและการดำเนินงานตามแผน (Organization and Product)
 5. พัฒนากำลังคนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Training)
- องค์ประกอบสำคัญที่นับว่าเป็นเครื่องชี้บ่งคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว แบ่งได้

4 ประการ คือ

1. ปัจจัยจุดใจหลักของการท่องเที่ยว (Primary Attraction) ได้แก่ ปัจจัยจุดใจทางค่านธรรมชาติ (Natural Assets) เช่น ป่า เขา น้ำตก ฯลฯ ปัจจัยจุดใจทางค่านประวัติศาสตร์และศาสนา (Historical and Religious Assets) ได้แก่ พุทธ โบราณคดี วัด พระราชวัง ฯลฯ ปัจจัยจุดใจทางค่านกิจกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น (Contemporary Human Product and Activities) เช่น งานศิลปหัตถกรรม งานประเพณี ฯลฯ
2. ปัจจัยประกอบ (Complementary Factors) ได้แก่ คุณค่าดึงดูดใจของสภาพแวดล้อม เช่น ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ความปลอดภัย
3. ปัจจัยสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวก (Supporting Facilities) ได้แก่ มาตรฐานในเรื่องที่พักการให้ข่าวสารและประชาสัมพันธ์ ภาษา ร้านค้าของที่ระลึก ฯลฯ
4. ปัจจัยพื้นฐานและคมนาคม (Infrastructure and Transport) ได้แก่ โครงข่ายการคมนาคม บริการสาธารณูปโภค

ก.2) การพัฒนาบริการท่องเที่ยว ซึ่งบริการธุรกิจท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ โรงแรม นำเที่ยว ร้านอาหารของที่ระลึก ภัตตาคาร และสถานเริงรมย์ต่าง ๆ เนื่องจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับจำนวนห้องพัก ในกรณีที่จำนวนห้องพักมีมากหรือน้อยกว่าความต้องการย่อมทำให้เกิดผลเสียในการลงทุน

"ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างเหมาะสมสมควรจะไปในอนาคต จึงได้ประมาณความต้องการที่พักที่จะกระจายออกไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยมีกรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว (ดังปรากฏใน แผนพัฒนาการท่องเที่ยวฉบับที่ 4) ดังนี้

<u>แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ</u>	<u>จำนวนห้องปี 2519</u>	<u>ปี 2524</u>	<u>จำนวนห้องที่จะเพิ่มในปี 2524</u>
กรุงเทพมหานคร	10,485	13,000	2,276
พัทยา, เชียงใหม่			
สงขลา, ภูเก็ต	8,164	15,830	7,666

(จะปรับปรุงตัวเลขข้อมูลใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ท่องเที่ยว)" ¹

ก.3) การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น งานประเพณีท้องถิ่น ในชนบทต่าง ๆ ทั่วประเทศ เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปชม ในปี พ.ศ. 2520 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้สนับสนุนท้องถิ่นต่าง ๆ ให้หรือฟื้นฟูงานประเพณีประจำถิ่นขึ้นมาจัดเป็นงานประจำปี เช่น งานลอยกระทง จังหวัดสุโขทัย งานประเพณีบุญบั้งไฟ จังหวัดยโสธร งานบุปผาชาติ จังหวัดเชียงใหม่ งานช้าง จังหวัดสุรินทร์

(ข) การส่งเสริม มีทั้งการส่งเสริมภายในประเทศ การโฆษณาในต่างประเทศ และการสนับสนุนการท่องเที่ยวประเภทการประชุม สำหรับการส่งเสริมภายในประเทศนั้น ได้ทำออกมาในรูปการให้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาว

¹ องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, รายงานประจำปี 2520
(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บำรุงนุกูลกิจ, 2520), หน้า 21.

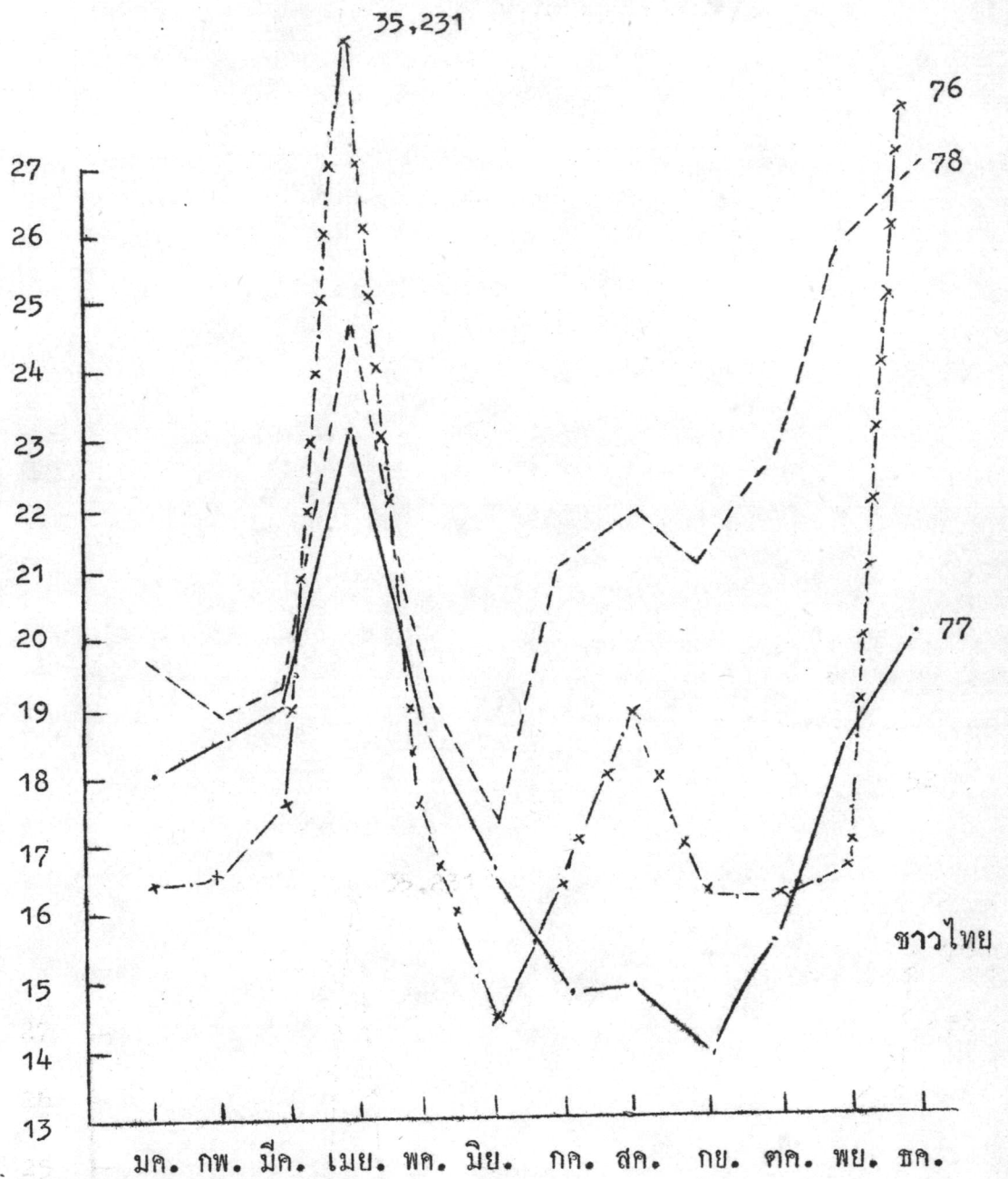
ทางประเทศที่สอบถาม อีกทั้งยังจัดพิมพ์คู่มือแนะนำเที่ยวจังหวัดต่าง ๆ ขึ้นในปี พ.ศ. 2520 นอกจากนั้นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยยังริเริ่มการนำเที่ยวในท้องถิ่นโดยร่วมกับส่วนราชการจังหวัด จัดให้พื้นฟูงานประเพณีประจำถิ่นขึ้น แล้วจัดเป็นงานประจำปีโฆษณาให้คนไปชม เช่น งานช้างจังหวัดสุรินทร์ งานบุปผาชาติจังหวัดเชียงใหม่ ฯลฯ ดังที่ได้กล่าวมาในตอนต้น ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้บริษัทนำเที่ยวเอกชนเปิดบริการนำเที่ยวงานประเพณีให้แพร่หลายยิ่งขึ้น

ทางค่านรัฐบาลอาจเล็งเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวในการที่จะนำเงินตราเข้าสู่ประเทศ ดังนั้นในวันที่ 21 สิงหาคม 2522 จึงมีมติกำหนดให้ปี พ.ศ. 2523 เป็นปีท่องเที่ยวไทย สำหรับโครงการท่องเที่ยวที่ พ.อ.สมชาย หิรัญกิจ ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้เปิดเผยถึงการเตรียมงานดังกล่าวคือ มีโครงการนำเที่ยวประเทศไทยแก่ผู้มีรายได้น้อย เช่น เยาวชน ผู้ใช้แรงงาน และแนะนำชักจูงให้มีการจัดนำเที่ยวเป็นกลุ่มเพื่อความประหยัด จะมีการจัดแข่งเรือระดับชาติตามจังหวัดต่าง ๆ และคัดเลือกลูกขนาะเลิศไปแข่งระดับชาติที่อาเซียนอีกครั้ง นอกจากนั้นจะมีการจัดโครงการเทศกาลเที่ยวเมืองไทย ซึ่งจะจัดขึ้นในกรุงเทพมหานคร โดยเชิญชวนให้จังหวัดต่าง ๆ นำผลิตภัณฑ์มาแสดงจำหน่าย และมีการแสดงศิลปประเพณีพื้นบ้าน มีการแสดงมหรหรรรมศิลปวัฒนธรรมโดยมีศูนย์กลางตามภาคต่าง ๆ และมีโครงการที่จะจัดทำแผนเสียงเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวภายในประเทศเห็นคุณค่าของการท่องเที่ยว เน้นให้ห่วงแหนสถานที่ท่องเที่ยว

การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

อาจกล่าวได้ว่าเชียงใหม่เริ่มจะมีการพัฒนาการท่องเที่ยว ตั้งแต่เมื่อมีทางรถไฟถึงเชียงใหม่ คือประมาณปี พ.ศ. 2460 และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมมณฑลฝ่ายเหนือ ซึ่งทางจังหวัดต่าง ๆ ได้รับมอบหมายให้ตรวจค้นเตรียมจัดหาสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปวัฒนธรรมและทุกอย่างที่แสดงถึง

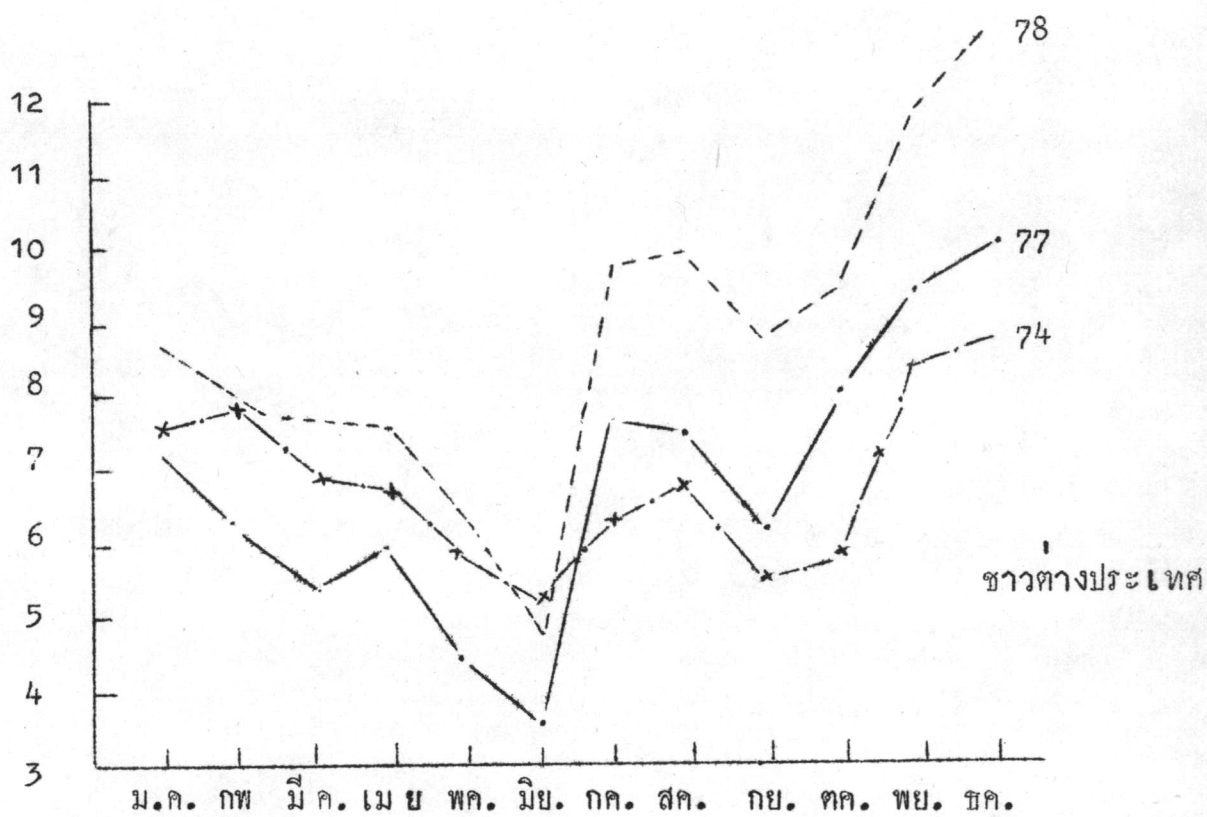
สัญลักษณ์และความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นให้ทอดพระเนตร จึงนับเป็นจุดเริ่มต้นของการ
 หาแหล่งท่องเที่ยวขึ้น ซึ่งการเสด็จครั้งนั้นจึงเท่ากับเป็นการ เปิดประตูแก่นักท่องเที่ยว
 ทำให้เชียงใหม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายและมีผู้มาเยือนเชียงใหม่มากขึ้นโดยเฉพาะช่วงฤดูกาล
 ท่องเที่ยว ในสมัยต่อมาทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (หรือ อสท. เดิม) ได้เล็ง
 เห็นว่าจังหวัดเชียงใหม่จัดเป็นเมืองที่มีสินมรดกเชิงการท่องเที่ยวมากแห่งหนึ่ง ทั้งแหล่ง
 ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี
 วัฒนธรรม และอสังหาริมทรัพย์ของท้องถิ่น ซึ่งทำให้เชียงใหม่ พร้อมทั้งจะเปิดขายแก่นักท่องเที่ยว
 ได้ทั้งปีไม่ใช่เฉพาะช่วงฤดูการท่องเที่ยว (ดูรูปที่ 4.1 และ รูปที่ 4.2 ประกอบ) วิธีการ
 ที่จะให้นักท่องเที่ยวไปเยือนเชียงใหม่ นำเสนอตลอดทั้งปีได้ก็คือการพยายามทำให้เชียงใหม่
 เป็นที่รู้จักของตลาดท่องเที่ยวนานาชาติ นั่นคือการพัฒนาเชียงใหม่ให้เป็นศูนย์กลางการ
 ท่องเที่ยวนานาชาติ ดังนั้นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (หรือ อสท. เดิม) จึงได้พยายาม
 ชักจูงให้คนท้องถิ่นได้เข้าใจและเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวว่าเป็นสิ่งที่จะนำมาซึ่ง
 ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ เพื่อที่ชาวเชียงใหม่จะได้ให้ความร่วมมือในการส่งเสริม
 การท่องเที่ยวโดยพร้อมเพรียงกัน เพื่อให้เชียงใหม่กลายเป็นเมืองท่องเที่ยวอย่างสมบูรณ์แบบ
 ดังนั้นตั้งแต่เดือน กันยายน พ.ศ. 2510 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงเริ่มงานพัฒนา
 เชียงใหม่ให้เป็นเมืองท่องเที่ยวนานาชาติ โดยการเปิดสัมมนาวาดูการเดินทางและ
 การท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้ชาวเชียงใหม่เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยว และ
 พยายามจัดให้มีการสัมมนาที่เชียงใหม่ จนกระทั่งมีการจัดประชุมทางวิชาการของสมาคม
 ส่งเสริมการท่องเที่ยวภาคแปซิฟิก หรือ พาท่า PATA ขึ้น ในเดือนธันวาคม พ.ศ.
 2512 นับว่าเป็นก้าวแรกที่แนะนำเชียงใหม่สู่ตลาดการท่องเที่ยวของโลกอย่างแท้จริง
 นอกจากนั้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้พยายามส่งเสริมให้เชียงใหม่เป็นที่รู้จักของ
 นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะในต่างประเทศนั้นได้พยายาม
 ส่งนักเขียน ช่างภาพ ผู้แทนบริษัทนำเที่ยว หรือสื่อมวลชนจากต่างประเทศขึ้นไปสู่เชียงใหม่
 เพื่ออาศัยสื่อมวลชนชาวต่างประเทศเหล่านี้ช่วยโฆษณาเผยแพร่เชียงใหม่ในตลาดต่างประเทศ
 สำหรับงานทางด้านบริการก็ได้พยายามจัดอบรมมัคคุเทศก์ พนักงานบริการโรงแรม อบรม
 ภาษาอังกฤษแก่ผู้ขับขี่สามล้อ ฯลฯ



รูปที่ 4.1

แสดงฤดูกาลของนักท่องเที่ยวที่ไปเยือนเชียงใหม่

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่



รูปที่ 4.2

แสดงฤดูกาลของนักท่องเที่ยวที่ไปเยือนเชียงใหม่

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่

สำหรับงานทางด้านการพัฒนาส่งเสริมฟื้นฟูประเพณีเดิมให้เป็นงานเทศกาล และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติบางแห่งไว้ เพื่อประโยชน์ในทางการท่องเที่ยวของเชียงใหม่ นั้นเป็นสิ่งที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้เริ่มดำเนินการมาบ้างแล้ว อาทิเช่น งานประเพณีสงกรานต์และประเพณีคำหัว ดังที่ได้อธิบายไว้ในบทก่อนว่ามีความเป็นมาอย่างไร และปัจจุบันเป็นอย่างไร ซึ่งประเพณีนี้ทางจังหวัดเชียงใหม่ก็ได้พยายามรักษาไว้มิให้สูญหาย และในปี พ.ศ. 2519 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ (หรือ อสท.เค็ม) ก็ได้พยายามฟื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณีโดยร่วมกับสมาคมท่องเที่ยวภาคเหนือ และทางจังหวัด จัดงาน "เชียงใหม่เมื่อ 50 ปีก่อน" ขึ้น ซึ่งเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศเป็นอันมาก รวมทั้งนักท่องเที่ยวจากงานเทศกาลอื่น เช่น เทศกาลลอยกระทงก็เป็นงานประเพณีที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริม เทศกาลนี้เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวมากเพราะมีถึงสองวัน ประกอบทั้งยังพยายามส่งเสริมให้มีการรักษาประเพณีเดิม คือการตามประทีป ทำขุมประคูด ซึ่งหากุได้ยากในจังหวัดอื่น ๆ นอกจากนี้งานพัฒนาทางการท่องเที่ยวที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้จัดทำไปและได้รับผลสำเร็จที่น่าพอใจอีกงานหนึ่งคือ เทศกาลไม้ประดับ หรืองานบุปผาชาติ ที่ริเริ่มขึ้นในราวต้นปี พ.ศ. 2520 โดยมีการจัดประกวดขบวนรถบุปผาชาติ ซึ่งได้เชิญชวนทางร้าน หน่วยงานต่าง ๆ ให้ส่งเข้าประกวดด้วย

นอกจากงานทางด้านพัฒนาส่งเสริมและฟื้นฟูประเพณีเดิมให้เป็นเทศกาลแล้ว ทาง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ยังได้จัดให้มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวไว้ดังเช่น โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์หมู่บ้านชาวเขาคอยปุย เนื่องจากได้มีการพัฒนาในหมู่บ้านเขาทำให้ความเป็นอยู่ต่าง ๆ เหมือนหมู่บ้านคนเมืองเขาทุกที่ ซึ่งนับเป็นจุดเสื่อมของหมู่บ้านชาวเขาคอยปุย ดังนั้นในปี พ.ศ. 2515 ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงได้มีการสำรวจเพื่อหาจุดที่จะอนุรักษ์ให้อยู่ในสภาพหมู่บ้านแมวกั้งเค็มไว้ ซึ่งต่อมาได้มีการศึกษาขอเท็จจริงวิจัยและโครงการแผนงานของโครงการออกมาในราวต้นปี พ.ศ. 2520 โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของ อสท. คือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
2. เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีของชาวเขาเผ่าแมว บ้านคอยปุย ไว้มทั้งวัฒนธรรมทางวัตถุ และวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ
3. เพื่อเพิ่มพูนรายได้เฉลี่ยจากการท่องเที่ยว
4. เพื่อพัฒนาทางคานสาธารณสุข รวมทั้งการดำรงชีวิตประจำวันของชาวเขาคอยปุย ¹

เป้าหมายของโครงการก็เพื่อปรับปรุงบ้านชาวเขาให้เป็นแบบบ้านชาวเขาคั้งเดิม ซึ่งรวมทั้งการแต่งกายและขนบธรรมเนียมประเพณีแบบชาวเขา นอกจากนี้ยังพยายามที่จะสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว พยายามที่จะเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวขึ้น รวมทั้งเพิ่มรายได้ของชาวเขาจากการขายของที่ระลึก หลังจากที่ไคศึกษาและหากลยุทธ์ที่จะเลือกปฏิบัติแล้วจึงมีการจัดทำโปรแกรมขึ้นมา ซึ่งมีจำนวนทั้งหมดประมาณ 23 งาน ทั้งทางคานเศรษฐกิจและสังคม (Socio-Economic) และทางคานโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ (Infrastructure) เช่น อบรมภาษาอังกฤษแก่ไกด์ ประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงผลเสียจากการเสียหายทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน จัดทำปฏิทินงานพิธีต่าง ๆ แต่ละปีเพื่อประโยชน์ในคานตลาดการท่องเที่ยว จัดสร้างประปา สร้างถนน ลานจอดรถ คั้งคานเก็บเงิน ปลูกไม้ดอกไม้ประดับเพื่อความสวยงามของหมู่บ้าน ฯลฯ โครงการนี้ (ในปี พ.ศ. 2522) ไคจัดทำไปแล้วบางส่วน

สำหรับบริการการท่องเที่ยวคานอื่น ๆ เช่น สินค้าของที่ระลึก ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และคานการคมนาคมซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนั้นก็ไคมีการดำเนินการบางอย่างไปแล้ว ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ คั้งเช่น

¹ กองวางแผน, องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, "รายงานผลการศึกษาวิจัยและวางแผนโครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์หมู่บ้านชาวเขาคอยปุย" (กรุงเทพมหานคร: องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2520), (อัครสำเนา), หน้า 14.

สินค้าของที่ระลึกเชียงใหม่ เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากร้องเรียนไปทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ว่าถูกร้านค้าของที่ระลึกเอาเปรียบในเรื่องราคาหรือส่งสินค้าที่มีคุณภาพต่ำกว่าที่ตกลงซื้อไว้ให้ ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่ร้านค้าของที่ระลึก และกระทบกระเทือนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศเป็นส่วนรวม ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จึงได้พิจารณาหาทางแก้ไขโดยจัดให้มีโครงการรับรองมาตรฐานร้านค้าของที่ระลึกขึ้น โดยมีคณะกรรมการส่งเสริมมาตรฐานร้านค้าของที่ระลึก ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ให้นำหน้าที่พิจารณาออกประกาศนียบัตร รับรองคุณสมบัติร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าด้วยความซื่อสัตย์ และโฆษณาให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทราบ ต่อมาคณะกรรมการฯ ได้มีมติให้ขยายโครงการรับรองมาตรฐานร้านค้าออกไปยังต่างจังหวัด โดยเริ่มดำเนินการที่เชียงใหม่เป็นแห่งแรก ตั้งแต่เดือน ตุลาคม ปี พ.ศ. 2521 มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมมาตรฐานร้านค้าของที่ระลึก โดยมีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ เป็นผู้ประสานงาน ซึ่งร้านค้าที่จะขอรับเครื่องหมายคุณภาพ ต้องปฏิบัติตามระเบียบการที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกำหนด และต้องเสียค่าธรรมเนียมในการสมัครและบำรุง ทั้งนี้ทางคณะอนุกรรมการฯ จะเป็นผู้พิจารณาในเรื่องคุณภาพของสินค้าให้ได้มาตรฐาน และมีการตรวจสอบอยู่เสมอทั้งทางด้านคุณภาพและราคา ร้านค้าของที่ระลึกประเภทที่อยู่ในข่ายได้รับตราเครื่องหมายและประกาศนียบัตรรับรองมาตรฐานและคุณภาพสินค้าของที่ระลึกนั้น ได้แก่ ร้านค้าผ้าไหมไทย และผ้าฝ้ายไทย ร้านค้าเครื่องไม้แกะสลัก ร้านค้าเครื่องเงิน ร้านค้าโบราณวัตถุและศิลปกรรม ร้านค้าเพชรพลอย อัญมณีและทองรูปพรรณ ร้านค้าสินค้าหัตถกรรมชาวเขา ร้านคารม ร้านค้าเครื่องเงิน ร้านค้าศิลาคล และเครื่องสังคโลก และร้านค้าประเภทอาหาร

ทางด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

จากสถิติที่ได้จากกองกำกับการตำรวจภูธร จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นแก่นักท่องเที่ยว

ปี พ.ศ. 2519	เกิดขึ้น	22 ราย	จับได้	5 ราย	ผู้ต้องหา	11 คน
ปี พ.ศ. 2520	เกิดขึ้น	26 ราย	จับได้	13 ราย	ผู้ต้องหา	17 คน
ปี พ.ศ. 2521	เกิดขึ้น	32 ราย	จับได้	13 ราย	ผู้ต้องหา	22 คน
ปี พ.ศ. 2522	เกิดขึ้น	4 ราย	ยังจับไม่ได้	1		

จะเห็นว่าความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวมีน้อย ซึ่งทางจังหวัดเชียงใหม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว ดังนั้นจึงได้กำหนดแผนการและปราบปรามโจรกรรมทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวและชาวต่างประเทศขึ้น เรียกว่าแผน "ลินธิ 5" มีภาระกิจให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวและป้องกันปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดให้โทษเข้ามาจำหน่ายและนำออกนอกประเทศ ซึ่งการปฏิบัติเน้นหนักไปในทางป้องกันเป็นหลัก เช่น จัดสายตรวจไปตรวจตราดูแลรักษาความสงบตามโรงแรมเกสเฮาส์ หรือแหล่งที่นักท่องเที่ยวพำนักอยู่ จัดนายตำรวจสัญญาบัตรที่มีความรู้และเข้าใจภาษาอังกฤษเป็นอย่างดีเป็นพนักงานสอบสวนรับแจ้งความร้องทุกข์ เพื่อเร่งทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นโดยเร็วก่อนผู้เสียหายเดินทางออกนอกประเทศ เป็นต้น

ทางการคมนาคม ได้มีการพัฒนาขึ้นมาก คือมีทั้งรถโดยสารธรรมดา รับขนส่งผู้โดยสารระหว่างจังหวัด รถทัวร์ รถไฟ และเครื่องบิน โดยเฉพาะการคมนาคมทางอากาศมีการพัฒนามากโดยได้เปิดสายการบินโบอิง 737 ที่สามารถรับผู้โดยสารได้มากและประหยัดเวลาในการเดินทาง เมื่อเดือนตุลาคม ปี พ.ศ. 2520 และการเปิดสายการบินระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2522 และเปิดสายการบินระหว่างเชียงใหม่ และพัทยาในเดือนเมษายนในปีเดียวกัน ในอนาคตอันใกล้เมื่อสนามบินจังหวัดเชียงใหม่ได้ถูกพัฒนาเป็นสนามบินนานาชาติอย่างสมบูรณ์ คาดว่าจะมีสายการบินระหว่างประเทศนอกเหนือจากสายการบินไทยมาใช้บริการมากขึ้น และคงมีเส้นทางการบินมากกว่าในปัจจุบัน ซึ่งมีเพียง

¹ กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่, "ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว," เอ.สารของกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ (เชียงใหม่: ม.ป.ท., ม.ป.ป.), อัดสำเนาไม่เรียงหน้า.

เชียงใหม่-ฮองกง นับได้ว่าการพัฒนาทางด้านการคมนาคม ราคาค่าของที่ระลึก และความ
ปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเหล่านี้มีส่วนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

แนวความคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่

แนวความคิดใหม่ที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดใกล้เคียง
ได้แก่ จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน จังหวัดเชียงราย และจังหวัดพะเยา ซึ่งเรียกว่าเขต
พื้นที่ในโครงการ ได้มีการสำรวจ ศึกษาข้อมูลและปัญหาโดยทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
มอบให้สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย รับผิดชอบดำเนินการ
โดยเริ่มในปี พ.ศ. 2522 จากรายงานผลการดำเนินงานบางส่วนที่ออกมา ณ วันที่ 4
มิถุนายน พ.ศ. 2522 พอสรุปได้ว่า มีทางเลือก 2 ทาง ในการพัฒนาการท่องเที่ยว
เชียงใหม่ คือ

1. ใช้เมืองเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเดียว เช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
เป็นจุดเริ่มต้นที่จะไปยังจังหวัดอื่น ๆ ในเขตพื้นที่โครงการ
2. พัฒนาให้จังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่ง เช่นเดียวกับ
เมืองเชียงใหม่

ซึ่งในทางเลือกแต่ละทางมีข้อดีข้อเสีย ดังนี้คือ

(1) การใช้เชียงใหม่ เป็นศูนย์กลางเพียงแห่งเดียว

ก. ข้อดี ง่ายต่อการพัฒนาเพราะมีพื้นฐานค่านต่าง ๆ ค่อนข้างดีแล้ว

ข. ข้อเสีย

- เมืองเชียงใหม่อาจจะเติบโตจนเกินขีดความคุ้มทุนในการลงทุนพัฒนาโครงสร้าง
พื้นฐานทางกายภาพของเมือง เช่น ระบบการจราจร ระบบระบายน้ำ ฯลฯ
- ปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมในเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอากาศเสีย
เพราะเมืองเชียงใหม่อยู่ในระหว่างหุบเขา ปัญหาการระบายน้ำ กำจัดน้ำ
โสโครก และปัญหาการกำจัดขยะมูลฝอย
- ปัญหาความแออัดคับแคบในเมือง ปัญหาการจราจรและปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม
เช่นที่เป็นอยู่ในกรุงเทพมหานคร

- ข้อจำกัดในด้านความสามารถในการบริการสาธารณสุขโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นำประปา
- ผลประโยชน์อันใหญ่จากการท่องเที่ยวจะถูกผูกแก่เชียงใหม่ และพื้นที่รอบนอก ซึ่งอยู่ในวิสัยที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางไม่ใ้ไกลภายในเวลาอันสมควร
- อาจเกิดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ
- ทรัพยากรการท่องเที่ยวในบริเวณทางไกลไม่ได้ถูกใช้ให้เป็นประโยชน์เต็มที่

(2) การใช้เชียงใหม่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอีกแห่ง

ก. ข้อดี

- กระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยว
- ไขทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งมีอยู่อย่างพอเพียงในเมืองเชียงใหม่ และพื้นที่รอบนอกให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่
- ลดผลกระทบในทางลบที่จะเกิดขึ้นแก่เมืองเชียงใหม่

ข. ข้อเสีย

- การพัฒนาอาจต้องใช้เวลานานและต้องลงทุนสูง เช่น การปรับปรุงสนามบิน และโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ
- มีปัญหาบางประการ เช่น ปัญหาอากาศเสียอันเกิดจากการเผาป่าในฤดูแล้ง¹

นอกจากนั้นในการวางแผนพัฒนาเชียงใหม่ ทางสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย แสดงความคิดเห็นว่าควรจะได้กำหนดจุดมุ่งหมายทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เช่น

- จำนวนนักท่องเที่ยวกี่คน ?
- ส่วนช่วยที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของท้องถิ่นเท่าไร
- การกระจายรายได้และการว่างแรงงาน

¹ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, "การศึกษาเบื้องต้น แผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชียงใหม่" (กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2522), หน้า 14. (อัคราเนนา).

- การสงวนรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม
- การสงวนรักษาและฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

สำหรับทางค่านปัญหาที่จะเกิดขึ้นหรือที่มีอยู่แล้วควรจัดอันดับความสำคัญและกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา ปัญหาบางประการที่ทางสถาบันฯ เห็นและเสนอในรายงานผลการดำเนินงานของการศึกษาเบื้องต้นแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชียงใหม่มีดังนี้ได้แก่

1. ปัญหาการใช้ที่ดินในเมืองเชียงใหม่ และการขยายตัวของเมือง ซึ่งมีแนวโน้มไปในทางทำลายเอกลักษณ์เดิมของเมือง
2. ปัญหาการแออัดยัดเยียดในเมืองเชียงใหม่ รวมทั้งปัญหาการจราจร
3. ปัญหาการบริหารสาธารณูปโภคโดยเฉพาะอย่างยิ่ง น้ำประปา และการระบายน้ำ และกำจัดน้ำโสโครก
4. ปัญหาการสงวนรักษาหัตถกรรมพื้นเมือง
5. ปัญหาการเสื่อมโทรมของศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิม ทั้งในเมืองและในชนบท เช่น ชาวเขา
6. ปัญหาการเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติต่าง ๆ และแหล่งศิลปกรรม ประวัติศาสตร์ และโบราณคดี¹

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นการชี้ให้เห็นความสำคัญและผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการพัฒนาการท่องเที่ยว รวมถึงวิธีการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยทั่ว ๆ ไป ว่าทำอย่างไร บทบาทของรัฐบาลในการให้ความช่วยเหลือว่าเป็นไปในรูปใดบ้าง ในปี พ.ศ. 2523 ซึ่งจะเป็นปีท่องเที่ยวไทย โครงการที่จะจัดทำมีอะไรบางอย่างซึ่งจะส่งผลถึงการพัฒนาท่องเที่ยวในท้องถิ่น นอกจากนั้นยังได้กล่าวถึงความจำเป็นมาตั้งแต่ต้นของการพัฒนาการท่องเที่ยวของเชียงใหม่ จนกระทั่งถึงในช่วงปัจจุบัน (พ.ศ. 2522) ว่ามีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณีเดิมให้เป็นเทศกาล และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่โหนบ่าง ตลอดจนการพัฒนาบริการท่องเที่ยวอันจะเป็นการช่วยส่งเสริมในการพัฒนา

¹ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, "การศึกษาเบื้องต้นแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชียงใหม่", หน้า 15.

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของเชียงใหม่ รวมถึงแนวความคิดที่จะมีการพัฒนาเชียงใหม่ให้เป็น ศูนย์กลางการท่องเที่ยวดังที่เป็นอยู่ ซึ่งในปัจจุบัน (พ.ศ. 2522) ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้มอบให้ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย รับไปศึกษา และสำรวจข้อเท็จจริง.